

IMPROVING PEDAGOGICAL MECHANISMS IN ASSESSING SPEAKING AND WRITING IN ENGLISH

Yuldosheva Shahzoda Murodulla qizi

Webster University in Tashkent

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17394404>

ARTICLE INFO

Received: 14th October 2025

Accepted: 19th October 2025

Online: 20th October 2025

KEYWORDS

Assessment, speaking, writing, pedagogical mechanisms, reliability, validity, rating scale, task design, formative approach.

ABSTRACT

This article explores the issue of improving pedagogical mechanisms in assessing speaking and writing skills in English. The study is based on the theoretical approaches proposed by O'Sullivan (2012) and Weigle (2012) and analyzes ways to enhance the reliability, validity, and practical effectiveness of the assessment process. In assessing speaking, factors such as task design, interlocutor influence, test-taker's personal characteristics, and assessor subjectivity are considered significant. Moreover, diversifying task formats — including interviews, monologues, role plays, and group discussions — is emphasized as an effective means to comprehensively demonstrate learners' communicative competence. Regular training and calibration of assessors are also highlighted as essential for ensuring consistency and objectivity in scoring. In writing assessment, maintaining a balance between grammar accuracy, vocabulary richness, and logical organization of ideas is of great importance. Analytical rating scales, such as the FSI model, allow for more detailed identification of learners' strengths and weaknesses. Furthermore, ensuring fairness in the assessment process — through gender and age balance among interlocutors and equal testing conditions — guarantees the validity and reliability of test results. In conclusion, the article acknowledges that the implementation of modern pedagogical mechanisms in assessing speaking and writing skills plays a crucial role in improving the overall quality of language teaching.

INGLIZ TILIDA GAPIRISH VA YOZISH JARAYONINI BAHOLASHDA PEDAGOGIK MEXANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH

Yuldosheva Shahzoda Murodulla qizi
Toshkent Shahridagi Webster universiteti
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17394404>

ARTICLE INFO

Received: 14th October 2025

Accepted: 19th October 2025

Online: 20th October 2025

KEYWORDS

Baholash, og'zaki nutq, yozma nutq, pedagogik mexanizmlar, ishonchlilik, haqiqiylik, reyting shkalasi, topshiriq dizayni, formatif yondashuv.

ABSTRACT

Mazkur maqolada ingliz tilida gapirish va yozish ko'nikmalarini baholashda pedagogik mexanizmlarni takomillashtirish masalasi yoritilgan. Tadqiqot O'Sullivan (2012) va Weigle (2012) tomonidan ilgari surilgan nazariy yondashuvlarga asoslanib, baholash jarayonining ishonchliligi, haqqoniyligi va amaliy samaradorligini oshirish yo'llarini tahlil qiladi. Og'zaki nutqni baholashda topshiriq dizayni, suhbatdoshning ta'siri, test topshiruvchining shaxsiy xususiyatlari va baholovchining subyektiv yondashuvi muhim omillar sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, topshiriqlar formatini diversifikatsiya qilish — suhbat, monolog, rolli o'yin va guruhli muhokama shakllaridan foydalanish — nutq kompetensiyasini har tomonlama namoyon etishga xizmat qilishi ta'kidlanadi. Baholovchilarning tayyorgarligi va kalibrlash jarayonini yo'lga qo'yish baholashdagi izchillik va obyektivlikni kuchaytiradi. Yozma nutqni baholashda esa grammatika, so'z boyligi va fikrni mantiqan tashkil etish o'rtasidagi muvozanat muhim hisoblanadi. Analitik baholash shkalalari (FSI modeli) yordamida o'quvchining individual kuchli va zaif tomonlarini aniqlash imkoniyati kengayadi. Shuningdek, baholash jarayonida adolatlilikni ta'minlash — suhbatdoshlar tarkibidagi jins va yosh balansi, sharoitlarning tengligi — testning validligi va ishonchliligini kafolatlaydi. Xulosa sifatida, og'zaki va yozma nutqni baholashda zamonaviy pedagogik mexanizmlarni qo'llash til o'qitish tizimining sifatini oshirishda muhim omil sifatida e'tirof etiladi.

Nazariy asoslar

O'Sullivan (2012) og'zaki nutqni baholashni murakkab tizim sifatida ko'rib, unda topshiriq turlari, test topshiruvchining individual farqlari, suhbatdoshning ta'siri va baholash shkalalari o'zaro bog'liq holda ishlashini ta'kidlaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, suhbatdoshning jinsi, yoshi yoki tanishlik darajasi test natijalariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin (O'Sullivan, 2000; 2002). Shu sababli testning adolatliligi va standarti qat'iy ta'minlanishi kerak.

Weigle (2012) esa yozma nutqni baholashda til kompetensiyasi va retorik qobiliyat o'rtasidagi muvozanatni saqlash zarurligini ta'kidlaydi. Dastlabki bosqichlarda grammatik aniqlik va so'z boyligini o'lchovchi testlar samarali bo'lsa, yuqori bosqichlarda talabalar mustaqil fikr yuritish, dalillash va muayyan janrda yozish qobiliyatini namoyon etishi kerak.

Ikkala muallif yondashuvlari umumlashtirilganda, og'zaki va yozma baholash jarayonining muvaffaqiyati haqiqiylik (validity), ishonchlilik (reliability) va amaliy qulaylik (practicality) tamoyillariga tayanishi lozim (Weigle, 2012; O'Sullivan, 2012).

Og'zaki nutqni baholashda pedagogik mexanizmlar

O'Sullivan (2012) tadqiqotlariga tayanib, og'zaki nutqni baholashda bir qator pedagogik mexanizmlar qo'llanilishi baholash jarayonining samaradorligini oshiradi. Avvalo, topshiriqlar formatini diversifikatsiya qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Suhbat, monolog, rolli o'yin yoki guruhli muhokama kabi turli formatlardan foydalanish o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini turli jihatlarida namoyon etish imkonini beradi va nutqning keng qamrovli namunalarini olishga yordam beradi (O'Sullivan et al., 2006).

Shuningdek, rejalashtirish vaqti va sharoitlarini standartlashtirish ham og'zaki nutqni baholashda adolat va ishonchlilikni ta'minlaydi. Foster va Skehan (1999) ma'lumotlariga ko'ra, oldindan 1-2 daqiqalik tayyorgarlik vaqti talabalarning nutq ravonligini oshiradi, bu esa test topshiriqlarining teng sharoitda bajarilishini kafolatlaydi.

Baholovchilarning tayyorgarligi va kalibrlash jarayoni ham muhim pedagogik omillardan biridir. Baholovchilarni muntazam treninglardan o'tkazish, namunaviy videolar asosida me'yoriy moslashtirish ularning baholashdagi izchilligi va obyektivligini oshiradi (McNamara & Lumley, 1997; O'Sullivan, 2008).

Bundan tashqari, analitik baholash shkalalaridan foydalanish natijalarni yanada aniq va diagnostik jihatdan foydali qiladi. Masalan, FSI modelidagi (Wilds, 1975) analitik shkala talaffuz, grammatik to'g'rilik, so'z boyligi, ravonlik va tushunish kabi ko'rsatkichlarni alohida baholaydi. Bu yondashuv o'quvchining kuchli va zaif tomonlarini tahlil qilish imkonini beradi.

Eng muhim jihatlardan biri bu — baholash jarayonida adolatlilikni ta'minlashdir. Baholashda suhbatdoshlar tarkibi, jins va yosh balansi oldindan nazorat qilinishi lozim (O'Sullivan, 2002). Shu tarzda tashkil etilgan tizim test natijalarining haqqoniyligini, ishonchliligini va pedagogik qiymatini ta'minlaydi.

Weigle (2012) yozma nutqni baholashda lingvistik, kognitiv va sotsiokultural omillarni hisobga olishni taklif etadi. Quyidagi yondashuvlar samarador hisoblanadi:

- Mazmuniy va kontekstual topshiriqlar. Real kommunikativ maqsadga ega vazifalar (hisobot, tahliliy insho, rasmiy maktub) testning konstrukt haqiqiylikni oshiradi (Kroll & Reid, 1994).
- Portfel baholash tizimi. Talabani bir necha yozma ishlarini jarayon davomida yig'ish va tahlil qilish o'quv jarayonini formatif baholashga aylantiradi (Hamp-Lyons & Condon, 2000).

- Analitik rubrikalardan foydalanish. Matnning mazmuni, tuzilmasi, leksik boyligi va grammatik aniqligini alohida mezonlar orqali baholash nafaqat o'lchash, balki o'rganishga ham xizmat qiladi (Weigle, 2012).
- Baholovchilarni moslashtirish va ikki bosqichli baholash. Bir yozma ishni ikki baholovchi ko'rib chiqishi va kelishmovchilik bo'lsa, uchinchi baholovchi jalb etilishi tavsiya etiladi (Shaw & Weir, 2007).
- Texnologik yechimlardan foydalanish. Elektron yozish (computer-based writing) baholashni tezlashtiradi, biroq avtomatlashtirilgan tizimlar (masalan, e-rater®) inson baholovchilarini to'liq almashtira olmaydi (Weigle, 2012).

Gapirish va yozishni baholashni integratsiyalashgan tizim asosida takomillashtirish Bugungi kunda kommunikativ kompetensiyani samarali baholash uchun og'zaki va yozma baholash o'zaro integratsiyalashgan bo'lishi zarur. Bunday tizim quyidagi jihatlarni o'z ichiga oladi:

- Integratsiyalashgan topshiriqlar: masalan, matn o'qib keyin og'zaki xulosa aytish yoki suhbatdan so'ng yozma hisobot tayyorlash (Douglas, 2000).
- Umumiy baholash mezonlari: mantiqiylik, koherensiya, leksik aniqlik va pragmatik moslik.
- Formatif fikr-mulohaza tizimi: o'quvchi o'zini va juftini baholash orqali o'z o'qish jarayonini boshqaradi (Crusan, 2010).
- Raqamli portfellar: talabalar og'zaki va yozma namunalarning elektron arxivini yaratishlari mumkin.

Yozma nutqni baholashda samarali pedagogik mexanizmlar

Yozma nutqni baholash jarayonida turli pedagogik mexanizmlar qo'llanilishi o'quvchilarning yozma ko'nikmalarini yanada chuqurroq rivojlantirishga yordam beradi. Bu mexanizmlar nafaqat o'quv natijalarini aniqlash, balki o'quvchi faoliyatini tahlil qilish, ularning refleksiv fikrlashini shakllantirish hamda baholash jarayonining ishonchliligini oshirishga xizmat qiladi. Quyida yozma nutqni samarali baholashda qo'llaniladigan asosiy mexanizmlar yoritib beriladi.

Birinchi navbatda, mazmuniy va kontekstual topshiriqlar orqali baholash jarayoni real kommunikativ vaziyatlarga yaqinlashtiriladi. Masalan, hisobot, maqola yoki rasmiy maktub yozish kabi topshiriqlar o'quvchilarning haqiqiy til muhitida o'z fikrini ifodalash malakasini oshiradi. Bu esa baholashning konstrukt haqiqiylikni ta'minlaydi. Tadqiqotchilar Kroll va Reid (1994) ta'kidlaganidek, bunday topshiriqlar o'quvchilarning yozma faoliyatida real hayotiy vaziyatlarni modellashtirishga yordam beradi va ularning kommunikativ ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

Ikkinchi mexanizm sifatida portfel baholash tizimi e'tirof etiladi. Ushbu yondashuvda talaba bir necha yozma ishlarini ma'lum vaqt davomida tayyorlaydi va ularning umumiy natijalari asosida baho qo'yiladi. Bu yondashuv o'quv jarayonini formatif, ya'ni rivojlantiruvchi baholashga aylantiradi. Portfel baholash talabaning o'sishini vaqt o'tishi bilan tahlil qilish, uning yozuvdagi o'zgarishlarini kuzatish imkonini beradi. Bu esa refleksiv o'qish va yozishga o'rgatadi (Hamp-Lyons & Condon, 2000).

Uchinchi samarali yondashuv — analitik rubrikalardan foydalanish. Bu usulda yozma matn mazmuni, tuzilmasi, soʻz boyligi va grammatik toʻgʻriligi kabi jihatlari alohida mezonlar asosida baholanadi. Analitik yondashuv oʻqituvchiga aniqlik va shaffoflik beradi, shuningdek, talaba oʻzining kuchli va zaif tomonlarini aniq bilib oladi. Bu jarayon oʻqituvchi va talaba oʻrtasidagi teskari aloqani kuchaytiradi (Weigle, 2012).

Yana bir muhim mexanizm — baholovchilarni moslashtirish va ikki bosqichli baholash tizimi. Bunda har bir yozma ish ikki mustaqil baholovchi tomonidan tahlil qilinadi. Agar baholar oʻrtasidagi farq katta boʻlsa, uchinchi baholovchi jalb etiladi. Bu yondashuv subyektivlikni kamaytiradi va baholash natijalarining adolatli, ishonchli hamda barqaror boʻlishini taʼminlaydi. Shu tariqa, baholash tizimining aniqligi va haqqoniyligi oshadi (Shaw & Weir, 2007).

Nihoyat, zamonaviy taʼlimda texnologik yechimlardan foydalanish ham muhim oʻrin tutadi. Kompyuter asosidagi yozuv tizimlari (computer-based writing) baholash jarayonini raqamlashtirish orqali tezlashtiradi va obyektivlikni oshiradi. Elektron tahlil vositalari, masalan, e-rater® kabi dasturlar yozma ishlarni dastlabki avtomatik tahlil qiladi va boshlangʻich baho beradi. Bu oʻqituvchining vaqtini tejaydi va insoniy tahlil bilan birgalikda yanada aniqroq natija beradi. Shu bilan birga, texnologik baholash inson omilini toʻliq almashtirmasdan, uni qoʻllab-quvvatlovchi vosita sifatida ishlatilishi lozim (Weigle, 2012).

Xulosa qilib aytganda, yozma nutqni baholashda samarali pedagogik mexanizmlar — bu oʻquvchilarning yozuvdagi yutuqlarini adolatli, puxta va tizimli aniqlashga qaratilgan kompleks yondashuvlardir. Mazmuniy topshiriqlar, portfel baholash, analitik rubrikalar, baholovchilarni moslashtirish va texnologik yechimlar birgalikda oʻquvchilarning yozma nutq rivojlanishini har tomonlama qoʻllab-quvvatlaydi.

Gapirish va yozishni baholashdagi dolzarb muammolar hamda ularning yechimlari

Til oʻrganish jarayonida gapirish va yozish koʻnikmalarini baholash murakkab jarayon boʻlib, bu sohada bir qator dolzarb muammolar mavjud. Tadqiqotchilar (O'Sullivan, 2000; Weigle, 2012) bu muammolarning asosiy sabablarini tizimli tahlil qilib, ularni bartaraf etish uchun samarali mexanizmlar ishlab chiqqanlar. Quyida baholash jarayonida uchraydigan eng muhim muammolar va ularning amaliy yechimlari yoritiladi.

Birinchi navbatda, baholovchilar oʻrtasida nomuvofiqlik masalasi koʻp uchraydi. Turli baholovchilarning mezonlarni turlicha talqin qilishi natijasida baholashda subyektivlik kuchayadi va natijalar barqaror emasligi kuzatiladi. O'Sullivan (2012) va Weigle (2012) bu holatni kamaytirish uchun kalibrlash mashgʻulotlari va benchmark namunalari (yaʼni namunaviy yozma ishlarga asoslangan taqqoslash tizimi)dan foydalanishni tavsiya etadi. Bu usul baholovchilarning yondashuvini bir xillikka keltiradi va baholashning ishonchliligini oshiradi.

Ikkinchi muammo sifatida topshiriqlarning takrorlanishi qayd etiladi. Oʻquvchilarga bir xil turdagi topshiriqlarni qayta-qayta berish ularning ijodiy yondashuvini cheklaydi va baholash jarayonining samaradorligini pasaytiradi. O'Sullivan va hamkorlari (2006) bu muammoni hal etish uchun rotatsion topshiriqlar bankini (yaʼni doimiy yangilanib

boruvchi topshiriqlar bazasini) joriy etishni taklif qilgan. Bu yondashuv o'quvchilarda yangi vaziyatlarda tilni qo'llash malakasini shakllantiradi.

Uchinchi muammo — haqiqiylikning yetishmasligi. Weigle (2012)ning fikricha, baholash vazifalari ko'pincha real hayotiy muloqotdan uzoq bo'ladi, bu esa o'quvchining haqiqiy kommunikativ kompetensiyasini aniqlashga to'sqinlik qiladi. Shuning uchun u real kommunikativ vazifalarni joriy etishni tavsiya etadi. Bunday topshiriqlar, masalan, rasmiy maktub yozish yoki muayyan holatga javob yozish kabi real vaziyatlarga asoslanadi.

To'rtinchi muammo — talabalarda qo'rquv (anxieti) holatining mavjudligi. O'quvchilar baholash jarayonida asabiylashadi, bu esa ularning haqiqiy salohiyatini to'liq namoyon etishga to'sqinlik qiladi. O'Sullivan (2000) bu muammoni bartaraf etish uchun yaqin subbatdoshlik muhitini yaratish va tayyorlov mashg'ulotlarini tashkil etishni taklif qiladi. Bu usul o'quvchiga o'zini erkinroq his qilish imkonini beradi va baholashning stresssiz o'tishini ta'minlaydi.

Beshinchi muammo — fikr-mulohaza yetishmasligi. Weigle (2002) baholashdan keyingi izoh va tahlilning yo'qligi o'quvchining xatolarini tushunmasligiga sabab bo'lishini ta'kidlaydi. Shu bois analitik rubrikalar asosida izohli tahlilni qo'llash tavsiya etiladi. Bu o'quvchiga aniq, konstruktiv fikr beradi va o'z-o'zini baholashni rivojlantiradi.

Nihoyat, zamonaviy ta'limda texnologik tengsizlik ham muhim muammo sifatida ko'riladi. Weigle (2012) qayd etganidek, barcha o'quvchilar raqamli vositalardan teng foydalanish imkoniga ega emas. Shuning uchun qo'shma baholash tizimi — ya'ni onlayn va an'anaviy baholashni uyg'unlashtirish tavsiya etiladi. Bu yondashuv texnologik imkoniyatlardan samarali foydalanish bilan birga, barcha o'quvchilar uchun adolatli sharoit yaratadi.

Xulosa qilib aytganda, gapirish va yozishni baholashdagi dolzarb muammolarni bartaraf etish uchun baholash tizimiga kompleks yondashuv zarur. Kalibrlash mashg'ulotlari, topshiriq banklari, real kommunikativ vazifalar, yaqin muhitda mashg'ulot o'tkazish, izohli tahlil hamda qo'shma baholash kabi mexanizmlar baholashning adolatli, samarali va ishonchli bo'lishini ta'minlaydi.

Xulosa

Til o'qitish tizimida baholash faqat o'quvchining bilim darajasini aniqlash vositasi emas, balki uning rivojlanishiga yo'naltirilgan pedagogik mexanizm bo'lishi lozim. Ingliz tilida gapirish va yozish kabi produktiv ko'nikmalarni baholash bu jihatdan alohida ahamiyat kasb etadi, chunki ushbu ko'nikmalar o'quvchining kommunikativ kompetensiyasini amalda namoyon etadi (O'Sullivan, 2012; Weigle, 2012).

Og'zaki va yozma baholash tizimlarini takomillashtirishda asosiy maqsad — baholashning ishonchligi (reliability), haqiqiyligi (validity) va amaliy samaradorligi (practicality) ni oshirishdir. O'Sullivan (2012) ta'kidlaganidek, og'zaki nutqni baholashda ishtirokchilarning o'zaro muloqoti, suhbatdoshning xatti-harakati va topshiriq formati test natijasiga bevosita ta'sir etadi. Shu sababli baholash jarayonida standartlashtirilgan topshiriqlar, kalibrlangan baholovchilar va rejalashtirilgan tayyorgarlik bosqichlari

zarurdir. Bunday yondashuv ogʻzaki nutqni oʻlchashda inson omili sababli yuzaga keladigan subyektivlikni kamaytiradi.

Weigle (2012) yozma baholashda ham xuddi shunday tamoyillarga tayanib, baholashni oʻrganish jarayonining ajralmas qismi sifatida koʻradi. Yozma ishlarni portfel asosida baholash, analitik rubrikalardan foydalanish, mavzuga yoʻnaltirilgan topshiriqlar yaratish va formatif fikr-mulohaza berish kabi mexanizmlar oʻquvchining yozish strategiyalarini chuqurlashtirishga xizmat qiladi. Bu esa oʻqituvchiga nafaqat natijani, balki oʻquvchining tafakkur jarayonini ham tahlil qilish imkonini beradi.

Integratsiyalashgan yondashuv — yaʼni gapirish va yozish baholash tizimlarini uygʻunlashtirish — kommunikativ kompetensiyani yanada toʻliq aks ettiradi. Masalan, intermodal topshiriqlar (avval matn oʻqib keyin ogʻzaki fikr bildirish yoki suhbatdan soʻng yozma hisobot tayyorlash) talabalarning muloqot, tahlil va ifoda qobiliyatini birgalikda oʻlchaydi (Douglas, 2000). Shu tarzda baholash “real hayotiy kommunikatsiya”ga yaqinlashtiriladi va autentiklik darajasi ortadi.

Baholash tizimini takomillashtirish jarayonida texnologik integratsiya ham alohida oʻrin tutadi. Weigle (2012) maʼlumotlariga koʻra, elektron platformalar orqali yozma ishlarni topshirish, onlayn reyting tizimlaridan foydalanish va avtomatlashtirilgan tahlil dasturlari (e-rater® kabi) baholash jarayonini tezlashtiradi hamda obyektivlikni oshiradi. Shu bilan birga, bu texnologiyalar insoniy tahlilni toʻliq almashtirmasligi, balki uni qoʻllab-quvvatlovchi vosita sifatida xizmat qilishi kerak (Chodorow & Burstein, 2004).

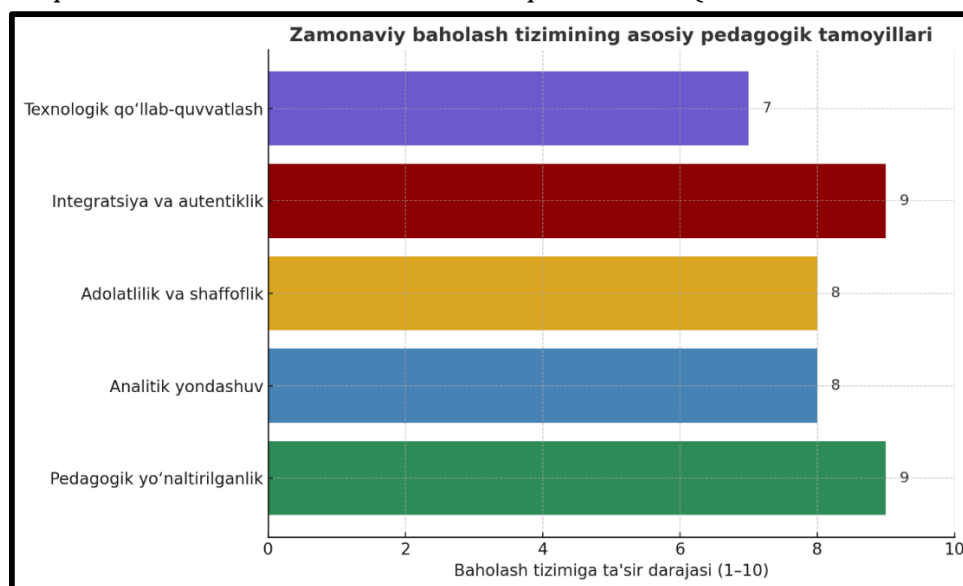

Figure 1. Grafikda har bir tamoyilning baholash tizimiga taʼsir darajasi (1 dan 10 gacha) koʻrsatilgan.

Eng yuqori taʼsirga ega omillar — Pedagogik yoʻnaltirilganlik, Integratsiya va autentiklik, yaʼni oʻqitish jarayonining oʻquvchi rivojlanishiga yoʻnaltirilganli hamda baholashning real kommunikativ holatlar bilan uygʻunligi.

Grafikda har bir tamoyilning baholash tizimiga taʼsir darajasi (1 dan 10 gacha) koʻrsatilgan. Eng yuqori taʼsirga ega omillar — Pedagogik yoʻnaltirilganlik, Integratsiya va

autentiklik, ya'ni o'qitish jarayonining o'quvchi rivojlanishiga yo'naltirilganligi hamda baholashning real kommunikativ holatlar bilan uyg'unligi.

Natijada, baholash tizimi o'quvchining faqat til bilimni emas, balki uning fikrlash, muloqot, tahlil va ijodiy ifoda qobiliyatini ham aks ettiruvchi kompleks mexanizmga aylanishi kerak. Shunday yondashuvgina ingliz tili ta'limida baholash va o'qitish o'rtasidagi muvozanatni ta'minlab, o'qituvchini yo'l boshchi, o'quvchini esa faol ishtirokchi sifatida shakllantiradi.

References:

1. Barkaoui, K. (2007) 'Participants, text, and processes in ESL/EFL essay tests: A narrative review of the literature', *Canadian Modern Language Review*, 64(1), 99–134.
2. Crusan, D. (2010) *Assessment in the Second Language Writing Classroom*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
3. Douglas, D. (2000) *Specific Purpose Tests of Reading and Writing*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Foster, P. va Skehan, P. (1999) 'The influence of source of planning and focus of planning on task-based performance', *Language Teaching Research*, 3(3), 215–247.
5. Hamp-Lyons, L. va Condon, W. (2000) *Assessing the Portfolio: Principles for Practice, Theory, and Research*. Cresskill, NJ: Hampton Press.
6. Kroll, B. va Reid, J. (1994) 'Guidelines for designing writing prompts: Clarifications, caveats, and cautions', *Journal of Second Language Writing*, 3(3), 231–255.
7. McNamara, T. va Lumley, T. (1997) 'The effect of interlocutor and assessment mode variables in overseas assessments of speaking skills', *Language Testing*, 14(2), 140–156.
8. O'Sullivan, B. (2000) 'Exploring gender and oral proficiency interview performance', *System*, 28(3), 373–386.
9. O'Sullivan, B. (2002) 'Learner acquaintanceship and oral proficiency test pair-task performance', *Language Testing*, 19(3), 277–295.
10. O'Sullivan, B. (2012) 'Assessing Speaking', in Coombe, C., Davidson, P., O'Sullivan, B. va Stoyonoff, S. (eds.) *The Cambridge Guide to Second Language Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press, 234–246.
11. Shaw, S. va Weir, C. (2007) *Examining Writing: Research and Practice in Assessing Second Language Writing*. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Weigle, S.C. (2002) *Assessing Writing*. Cambridge: Cambridge University Press.
13. Weigle, S.C. (2012) 'Assessing Writing', in Coombe, C., Davidson, P., O'Sullivan, B. va Stoyonoff, S. (eds.) *The Cambridge Guide to Second Language Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press, 218–224.
14. Wilds, C.P. (1975) 'The oral interview test', in Jones, R.L. va Spolsky, B. (eds.) *Testing Language Proficiency*. Arlington, VA: Center for Applied Linguistics.